

Vzdělávací obor: **Výtvarná a filmová výchova**

Očekávaný výsledek učení: UAK-VFV-003-ZV9-009

Představí ostatním konkrétní dílo, projev nebo osobnost z oblasti výtvarného a filmového umění a zdůvodní, v čem spatřuje jejich význam.

Popis úrovně **Na cestě**

- Vyjádřil svůj postoj k vybranému uměleckému dílu, projevu nebo osobnosti.
- Vhodnou formou (např. diskusí, dotazníkem, anketou) svůj postoj k vybranému uměleckému dílu porovná s postoji ostatních.
- Tvůrčím způsobem prezentuje vybrané umělecké dílo, projev nebo osobnost.

Diskusní klub

Autor materiálu: Zuzana Havelková

Anotace

Diskuse nad zhlédnutým uměleckým dílem umožňuje utřídit si myšlenky, vyjádřit svůj názor, vyslechnout si hodnocení druhých, případně v reakci na odlišné názory své mínění pozměnit. Diskutovat můžeme o narativních dílech, jako je próza, film nebo divadelní představení, ale i o nenarativních, jako jsou různá výtvarná a hudební ztvárnění.

Časová náročnost: 45–90 minut (v závislosti na časové délce diskutovaného díla)

Zadání pro žáky

Zhlédneme (případně poslechneme si, v případě hudby nebo rozhlasového zpracování) teď umělecké dílo. Následně o něm budeme diskutovat. Budeme mluvit o tom, jak na nás dílo působí, co konkrétně se nám líbí, co naopak nelíbí, jak mu rozumíme. Pomohou nám k tomu otázky, které jsem si pro vás připravil/a. A nezapomínejte – neexistují špatné odpovědi, skoro každý výrok je názor, se kterým můžeme nesouhlasit. Pokud si myslím, že můj názor je správný, je potřeba druhé o tom argumenty přesvědčit.

Vazba na klíčové kompetence

Název KK Složka KK Kód OVU	Znění OVU	Vzdělávací strategie
KK kulturní Umění a kultura jako prostředek komunikace KKT-UMK-000-ZV9-001	<i>Rozpoznává estetickou a obsahovou hodnotu uměleckých děl a kulturních projevů, oceňuje jejich význam jako prostředků komunikace a sdílí své názory s ostatními.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - diskutuji se žáky o různých uměleckých dílech a kulturních událostech, které jim umožňují hlouběji porozumět významu a účelu umění a kultury jako prostředku vyjadřování myšlenek a emocí - vedu diskuse o uměleckých dílech a kulturních tématech, abych podporoval žáky v aktivním zkoumání a kritickém myšlení, což jim pomáhá hlouběji porozumět různým aspektům umění a kultury a rozvíjet své schopnosti komunikace - v diskusích o kulturních projevech a uměleckých dílech vedu žáky k toleranci a respektu k názoru druhých - pomáhám žákům analyzovat a interpretovat umělecká díla a kulturní projevy - využívám umělecká díla ve výuce k podpoře emocionálního a sociálního rozvoje žáků; umělecká díla mohou pomoci

<p>KK komunikační Vyjadřování, Porozumění a Aktivní naslouchání KKK-VYJ-000-ZV9-001 KKK-POR-000-ZV9-001 KKK-AKN-000-ZV9-001</p>	<p><i>Vyjadřuje se prostřednictvím souboru běžných výrazových prostředků, které volí s důrazem na svůj komunikační záměr, partnera a situaci.</i></p> <p><i>Přemýšlí o komunikačním záměru autora sdělení.</i></p> <p><i>Během mluvené interakce v každodenních situacích uzpůsobuje vlastní projev tak, že aktivně reaguje na projev partnera, a tím přispívá ke kultivovanosti konkrétní situace.</i></p>	<p>žákům porozumět svým emocím a prožitkům</p> <ul style="list-style-type: none"> - vytvářím příležitosti pro různé formy diskuse, ve kterých mohou žáci bezpečně pokládat otázky a sdílet své myšlenky, prožitky, pocity na dané téma (párové diskuse, debaťní kroužky atd.) - při podpoře a hodnocení vyjadřování žáků se neorientuji pouze na obsah jejich sdělení, ale také na jeho výstižnost - do výuky pravidelně zařazuji také autentické texty a jiná jazyková či obrazná sdělení (novinové články, příspěvky na sociálních sítích, fotografie, ilustrace, mapy, schémata a diagramy, videa apod.) - nechávám žáky reflektovat prožité komunikační situace a s nimi spojené úspěchy a neúspěchy; prostřednictvím různých nástrojů (např. deníky a reflexivní záznamy, společné diskuse) nechávám žáky vcítit se do spolužáků, identifikovat komunikační fauly, zaznamenávat vlastní pokroky v komunikačních dovednostech apod. - vystupuji jako model aktivního naslouchání a efektivní komunikace, demonstruji, jak se adaptovat na různé komunikační styly a situace
---	--	--

Metodický komentář pro učitele

- Základem této aktivity je povídání si / diskuse o díle co nejdříve po jeho zhlédnutí. Vjemy a emoce z uměleckého zážitku jsou ještě čerstvé, žáci si také u narativních děl lépe pamatují děj i různá témata či motivy.
- Předem připravené dotazy (klidně formou pracovního listu s otázkami) pomohou strukturovat diskusi. Otázky mohou být zjišťovací (například jestli si žáci ve filmu všimli nějakého zásadního tématu, motivu), názorové nebo polemické.
- Důležité je upozornit, že v této disciplíně většina otázek nesměruje ke správnému zodpovězení. Mnohem důležitější je prokázat schopnost svůj názor, své tvrzení podpořit argumenty.
- Je důležité, aby se žáci seznámili s pravidly diskuse před jejím začátkem. Pravidla můžeme také někde vypsát/vyvěsit na viditelném místě.
- Cílem aktivity není dobrat se nějakého definitivního zjištění, ale dozvědět se něco více o zhlédnutém/vyslechnutém uměleckém díle, o sobě samotném i svých spolužácích.
- Tato aktivita je vhodná pro menší skupiny (cca do 6 žáků), v běžné školní třídě se nabízí rozdělení do skupin.
- Učitel během aktivity vystupuje jako moderátor a supervizor. Celou diskusi startuje úvodem. Usměřňovat ji může i seznamem otázek, na které se jednotlivé diskutující skupiny pokusí odpovědět. Nad diskusemi dohlíží, upozorňuje na argumentační fauly, nepřesnosti, dohlíží na dodržování správných pravidel diskuse i chování.

Popis ověřování

Učitel sleduje, zda žák:

- vyjadřuje vlastní názory na umělecké dílo;
- diskutuje a v diskusi argumentuje své názory a postřehy.

Učitel vede žáky k:

- respektu k druhým lidem;
- subjektivnímu hodnocení uměleckého díla;
- rozboru základních složek uměleckého díla.

Ukázka řešení

Otázky do diskuse po zhlédnutí filmu:

Chlapec a volavka (2023)

1. Jaká očekávání ve vás název filmu před prvním zhlédnutím vyvolal? Co jste si představovali? Třeba i při povědomí o Mijazakiho ostatní tvorbě.
2. V jaké době se film odehrává? Proč myslíte, že jej Mijazaki umístil právě do tohoto historického času? A v čem je ztvárnění této pro Japonsko dost tragické epochy neobvyklé?
3. Film nemá vůbec poklidnou, tradiční expozici (uvedení do děje), dá se říct, že jsme do něj tak trochu vrženi. Co se z úvodní scény dozvídáme o některých hlavních postavách? A jakou získáváme představu o dalším ději?
4. S tím souvisí i znatelná výpustka, kterou Mijazaki hned na začátku filmu použije. Bez většího vysvětlování skočí v ději o několik let dál a my jako diváci si musíme za pochodu skládat, co vše se událo. Co se v životě malého Mahita a jeho otce změnilo? A proč podle vás Mijazaki zvolil tento způsob vyprávění?
5. Mijazaki volí pro vyprávění, alespoň na začátku, docela tradiční strukturu, známou z řady příběhů s dětským nebo mladistvým hrdinou. O jakou jde? Napovím, že mezi nejužívanější vyprávěcí modely patří příběhy o hrdinovi, který se vydá na cestu a zdolává různé překážky. Vzpomenete si, v jakých jiných filmech nebo knihách se objevuje?
6. Pro Mijazakiho celkem typicky je film rozkročen mezi dvěma světy – tím dejme tomu skutečným a fantazijním. Jak jsou od sebe odděleny a odlišeny? Jak vznikl ten fantazijní? A jakými motivy Mijazaki zpochybňuje „realističnost“ toho skutečného světa?
7. Ve filmu hrají důležitou roli různé sny, vize a vidiny. Jak se s nimi pracuje? Proč se ve filmu objevují?
8. Dva všudypřítomné motivy ve filmu zastupují knihy a různé druhy ptáků. Proč tam jsou? A jak s nimi Mijazaki pracuje?
9. Mezi vládcem fantazijního světa a Hajao Mijazakim můžeme načrtnout několik paralel. Dalo by se říct, že takto svým způsobem japonský režisér ve filmu zpodobnil sám sebe. Podle čeho tak můžeme soudit? V čem jsou si podobní?
10. Výraznou roli ve filmu *Chlapec a volavka* hraje hudba? Jak byste ji charakterizovali? Jak se s ní pracuje?